

MARK & STALD

UGENS TAL

58 pct.

Så stor er andelen af bedrifter, der over en årrække formår at forblive i den bedste tredjedel af gruppen af malkekvægsbedrifter. En økonomisk analyse fra Videncentret for Landbrug viser, hvordan vandringerne ud og ind af gruppen med de bedste økonomiske resultater foregår. Analysen dækker årene 2004 til 2010.

FAGLIGT TALT

Af Jesper Hansen,
planteavlskonsulent,
Økologisk Rådgivning,
Gefion

Tidlig gødskning - fordele og ulemper

Vi oplever fornuftige afregningspriser på vores afgrøder i øjeblikket og gode udsigter til kommende høst. For at få det fulde udbytte af dette, skal den gødning, som er til rådighed – ofte i begrænsede mængder – udnyttes optimalt.

Tidligt gødskede afgrøder får normalt en bedre start. Forsøg har således vist et højere udbytte i vinterhvede, der får gylle i februar-marts fremfor i april. Til gengæld er proteinindholdet lavere. Derfor er det vigtigt at udnytte dage med godt 'gyllevejr' og godt føre i februar og marts til at udbringe gylle til vintersæd. Det gælder især kvæg-gylle. Kvæggylle egner sig bedst til nedfældning foran vårsæd.

Vinterraps bør også gødes så tidligt som muligt og senest primo april. Gødskning af frøgræsmarker med gylle skal som udgangspunkt være gjort inden vækststart, hvilket er forskelligt fra art til art. Her er det dog mindst lige så vigtigt at se på udbringningsforholdene og udnytte de gode dage.

Fast gødning skal helst udbringes og nedpløjes inden såning. Du bør undgå topdressing med fast gødning pga. stor risiko for dårlig virkning. Topdressing bør kun ske med fjerkrægødning eller meget velomsat gødning fra andre husdyrarter. Det er vigtigt, at udbringningen sker på et tidspunkt, hvor risikoen for tab er mindst mulig. Det vil sige i februar og første halvdel af marts. Topdressing med fast gødning i april har ofte karakter af en panikløsning, hvor man var bedre tjent med at gemme gødningen til efteråret.

Loven siger

Udkørsel af gødning kan i henhold til lovgivningen begynde 1. februar. Det gælder alle former for gødning, hvis det kan ske uden risiko for forurening af miljøet. Reglerne på dette område er strammet op. Det er således ikke længere tilladt at køre på frossen jord, der ikke tør op i løbet af dagen. Jorden må altså kun være frossen i overfladen. Det er heller ikke tilladt at køre ud på snedækket jord, hvis mere end 90 pct. af marken er dækket af mere end en halv cm sne.

Al gødning til arealer, hvor der ikke er en afgrøde til høst 2013, skal nedbringes/nedfældes. Fast husdyrgødning skal således nedbringes (f.eks. nedpløjes) inden for seks timer, mens flydende husdyrgødning skal nedfældes. En undtagelse er økologiske fodergræsarealer. Her kan man undlade nedfældning af flydende husdyrgødning frem til og med den 30. april. Vær opmærksom på at du ikke må bruge syretilsætning i gyllen.

Formanden for den nystiftede 'Leverandørforeningen', Bo Juncher, mener, at god landbrugsjord skal bruges til at producere fødevarer på, mens energi skal produceres på marginale arealer.

Ny forening vil høste i ådalen

ENERGI: Fem økologiske landmænd omkring Nørre Å har dannet en leverandørforening, der skal høste biomasse i ådalen til energi og gødning

Tekst og foto:
Karen Munk Nielsen

De vidtstrakte enge omkring Nørre Å ligger sneklædte og øde hen, men når sommeren kommer, er de et veritabelt energidepot. Nu vil en ny dannet økologisk leverandørforening forsøge at bjærge græs i engene og sælge den til afgasning.

Foreningen består indtil videre af fem økologer i området, en mælkeproducent, to planteavlere og to grøntsagsproducenter. Det primære formål er at skaffe økologisk gødning til medlemmerne, fortæller formanden, Bo Juncher Nielsen, Venning ved Randers.

- Samtidig laver vi naturpleje. Kan vi fjerne næringsstoffer fra engen og bruge dem på den høje jord, fører vi en

god gammel, økologisk tankegang ud i livet på en ny måde, siger han.

Sten på vejen

I næste uge skal foreningen forhandle en pris aftale på plads med Århus Universitets biogasanlæg i Foulum, og lykkes det på tilfredsstillende vis, vil endnu en af mange sten være ryddet af vejen. Og det er ikke et øjeblik for tidligt, for 1. februar glider de første baller økologisk enggræs nemlig ind i den store biogasanlæg sammen med konventionel gylle fra Kvægbrugets Forsøgscenter. Efter en måned kan leverandørforeningen begynde at køre delvis økologisk gylle den anden vej.

- Det er sent i forhold til forårsarbejdet. Vi havde håbet at komme i gang allerede i efteråret, men det har trukket ud med at få de formelle papirer i orden, siger formanden.

Et af problemerne har været, at der ikke er tale om en rent økologisk gasproduktion. Der sker en løbende indføddning og udtagning af gylle, og NaturErhvervstyrelsen har derfor skullet afklare, hvordan man beregner økologi-

procenten i den gødning, der bliver taget ud.

- Vores foreløbige beregninger viser, at økologiprocenten i gødningen lander omkring 25 procent. Vi vil selvfølgelig gerne højere op, men vi har forpligtet os til at tage kvæggylle fra KFC med. Både fordi de er afhængige af løbende at komme af med deres gylle, og fordi den er nødvendig for processen i reaktoren, forklarer Bo Juncher. Med 25 procent økologisk gylle vil han kunne øge sin N-tilførsel fra de nuværende 70 til 85-90 kg/ha.

- Det vil helt sikkert kunne hæve mine udbytter.

Lodsejere løber risiko

Ud over græs fra egne enge vil foreningen høste græs hos andre lodsejere. Flere er interesserede, fordi de på den måde selv slipper for vedligeholdelsen. Men selv om det umiddelbart lyder enkelt, er der også her udfordringer af juridisk karakter. - Vi skal være helt sikre på, at arealet har en status, så græsset kan regnes for økologisk. Det kræver enten økologisk autorisation eller en MVJ-aftale. Lodsejerne vil på deres

side ikke stå med risikoen for at blive taget i krydsoverensstemmelseskontrollen, hvis vi af en eller anden grund ikke høster græsset. Det er forståeligt nok, siger Bo Juncher. Derfor kan enden blive, at den nystartede forening danner endnu et selskab, der kan stå for at leje og omlægge jord.

Skrøbelig økonomi

Økonomien i foretagendet er en historie for sig. Den er skrøbelig, for det er dyrt at høste på de lave og ofte små marker, og udbytterne er meget svingende.

- Udmeldingen fra biogasanlægget er, at de ikke kan give mere for enggræsset, end de giver for majs, så vi skal være konkurrencedygtige. Vi kan derfor ikke betale for græsset med de nuværende priser, siger Bo Juncher, som aktuelt kan glæde sig over, at årets ringe majshøst måske skubber prisen på alternative biomasser lidt opad.

- Det ville være ærgerligt, hvis vi ikke kan få økonomi i at hente energi på de marginale arealer men skal bruge god landbrugsjord til det.